

Kapitalinntekt innvunnet ved arbeid

Artikkelen er forfattet av:

Advokat
Solfrid Brænd
Arnitzen de Besche Advokatfirma

Skattekontoret har i bindende forhåndsuttalelse av 17. september 2013 godtatt at deler av **utbytte kan klassifiseres** som kapitalinntekt, selv om inntekten **har nær tilknytning til** arbeidsinnsatsen.

Grensedragningen mellom arbeidsinntekt og kapitalinntekt har i mange tilfeller vært uklar. For utdelinger til ansatte aksjonærer er rettsstillingen nå klarere.

Klassifisering av inntekt

Spørsmålet om hva som er kapitalinntekt, og hva som er arbeidsinntekt, har vært gjenstand for behandling i Høyesterett ved flere anledninger. Et eksempel har vært ansatte som fikk kjøpe aksjer til underpris. Et annet eksempel er gründeren som fortsatte som ansatt i egen bedrift etter at aksjene var solgt («earn-out»). I den senere tid har vi sett at spørsmålet har kommet opp igjen ved såkalt *carried interest* for aktive eiere i private equity-fond. Klassifiseringen i disse tilfellene er allerede brakt inn for domstolene til vurdering.

Utgangspunktet for problemstillingene ovenfor er om inntekten er innvunnet ved arbeid eller ved avkastning på aksjer. For mange bransjer er selskapets omsetning knyttet så nært opp til den arbeidsinnsatsen de ansatte utfører, at *all* inntekt i realiteten er innvunnet ved arbeid. I hvilke tilfeller står den ansatte aksjonærens utbytte i fare for å bli omklassifisert til arbeidsinntekt?

Skattedirektoratet har i uttalelse av 6. juni 2013 uttalt seg om rettstilstanden vedrørende beskatning av aktive eiere. Uttalelsen fastholder at «det skal være stor grad av valgfrihet for arbeidende eiere når det

gjelder spørsmålet om de vil ta ut arbeidsvederlag fra det virksomhetsutøvende selskapet». Likevel fremheves at denne valgfriheten er et «begrenset unntak fra hovedregelen».

Ansatte aksjonærer

Utgangspunktet i norsk rett er at fordel vunnet ved arbeid som eksempelvis lønn, honorar og annen godtgjørelse, er arbeidsinntekt. Fordel vunnet ved kapital utenfor virksomhet, som eksempelvis avkastning fra fast eiendom og finansgjenstander, klassifiseres som kapitalinntekt.

Ansatte aksjonærer har likevel stor valgfrihet med hensyn til om de vil ta ut lønn eller utbytte. Direktoratet har i uttalelse av 24. mars 2009 lagt til grunn at «denne valgfriheten innebærer å ikke måtte ta ut slikt vederlag i det hele tatt, eller velge størrelsen på arbeidsvederlaget. Det er også tillatt å ta ut overskudd som utbytte/utdeling istedenfor lønn/arbeidsgodtgjørelse, uten at skatteetaten omklassifiserer til arbeidsinntekt.»

Bakgrunnen for at de ansatte aksjonærer er innvilget en slik valgfrihet, er at beskatningen i liten grad beror på hvordan man innretter seg: En aksjonær som mottar lønn (arbeidsinntekt), skattlegges for denne med en marginalsattesats på 47,8%. Etter endringene i statsbudsjettet vil satsen være 47,2%. Lønn under kr 741 700 skattlegges med en lavere sats. Selskapet må betale arbeidsgiveravgift, men lønnskostnader og utgifter kan fradregsføres i selskapets inntektsgrunnlag.

For en aksjonær som mottar utbytte (kapitalinntekt), betaler selskapet først 28% skatt av virksomhetsinntekten, og aksjonærene betaler deretter 28% skatt utover et særskilt beregnet skjermingsgrunnlag av det som er igjen av selskapets inntekt etter skatt (tilsammen 48,16% av selskapets overskudd). Fra 2014 vil proSENTSATSEN for alminnelig inntekt reduseres fra 28% til 27%, slik at samlet skatt på utdelt overskudd blir 46,71%. Skatt på kapitalinntekt vil således bli lavere enn marginalsattesatsen for arbeidsinntekt. Det er lite trolig at disse endringene får noen betydning for aksjonærens valgfrihet mellom lønn og utbytte.

Bindende forhåndsuttalelse av 17. september 2013

Skattekontoret avsa nylig en bindende forhåndsuttalelse vedrørende grensen mellom arbeidsinntekt og kapitalinntekt for ansatte aksjonærer. Uttalelsen baserer seg på følgende faktum: Syv aksjonærer driver virksomhet innenfor meglerbransjen. Aksjonærene mottar årlig lønn som svarer til 40% av den enkeltes omsetning etter fradrag for kostnader. Overskytende inngår i selskapets overskudd, hvorav en stor andel deles ut som utbytte påfølgende inntektsår.

Seks av aksjonærene eier aksjene direkte og personlig i selskapet. Den syvende aksjonæren eier aksjene gjennom et personlig holdingselskap.

Selskapets aksjonærer ønsket å endre utbyttmodellen. Utbytte var tidligere utdelt etter den enkeltes eierbrøk i selskapet, som også er aksjelovens normalordning. Man ønsket imidlertid nå en ny modell, der utbyttet delvis ble delt ut etter eierbrøk, og delvis etter den enkeltes omsetning i selskapet.

Ved en slik utbyttmodell blir deler av utdelingen knyttet direkte opp mot den enkeltes arbeid i selskapet. Skattekontoret godtok den nye modellen for de fysiske aksjonærene, og utbyttet kunne for disse i sin helhet innberettes som kapitalinntekt.

Ansatte aksjonærer som eier aksjene indirekte

Den bindende forhåndsuttalelsen gir også veiledning for hvorvidt ansatte aksjonærer som eier selskapets aksjer indirekte gjennom et personlig aksjeselskap, kan ta ut utbytte på lik linje som fysiske aksjonærer. Betydningen av et mellomliggende selskap settes i denne uttalelsen på spissen, ettersom dette var den eneste faktoren som rent faktisk skilte de syv aksjonærene.

Når selskapets utbytte deles ut til et annet aksjeselskap, omfattes dette av fritaksmetoden, jf. skatteloven § 2–38. Den indirekte aksjonæren må likevel betale skatt for kapitalinntekt når utbyttet deles ut fra det personlige aksjeselskapet, men sammenlignet med fysiske aksjonærer vil det imidlertid være adgang til å velge når utbyttet skal

beskattes på den fysiske aksjonærens hånd. Den indirekte eieren kan selv velge om han vil ta utbytte fra sitt mellomliggende selskap, noe skattemyndighetene mener kan gi mulighet for tilpasninger.

Skattedirektoratet har i brev 6. juni 2013 uttalt at valgfriheten om hvorledes inntekten skal innberettes, er forbeholdt fysiske aksjonærer. Det åpnes likevel for at utdelinger til den ansattes holdingselskap må vurderes konkret. Dette indikerer at valgfriheten i enkelte tilfeller også kan godtas for disse.

I anmodningen om bindende forhåndsuttalelse til Skattekontoret var det særskilt bedt om en redegjørelse for i hvilken utstrekning utbyttmodellen også kunne godtas for den ansatte som eide aksjer i selskapet indirekte.

Skattekontoret kom til at inntekten måtte tilordnes den indirekte eieren personlig. Begrunnelsen er relativt kortfattet, men det er særlig lagt vekt på at valgfriheten er forbeholdt fysiske aksjonærer, og på at den ansatte aksjonæren som eier aksjene indirekte, har hatt en betydelig arbeidsinnsats for selskapet. Den andelen som ble delt ut etter omsetning, måtte således tilordnes den ansatte personlig som arbeidsinntekt.

Utbyttet for de fysiske aksjonærene, som hadde tilsvarende nærhet og tilknytning til arbeidsinnsatsen som den indirekte aksjonæren, ble godtatt som kapitalinntekt. Ut fra dette må det derfor kunne slutes at inntektens karakter ikke var av betydning for Skattekontoret når de avgjorde at inntekten for den indirekte aksjonæren måtte omklassifiseres. Det avgjørende for Skattekontoret var at aksjene var eid gjennom et personlig holdingselskap, og som følge av dette endret inntektens karakter fra å være kapitalinntekt til arbeidsinntekt.

For tankens skyld kunne det være en interessant løsning om Skattekontoret hadde avgjort tilordningsspørsmålet uten å omklassifisere inntekten; ettersom periodiseringsfordelen er noe Skattekontoret ønsket å unngå, kunne man tenke seg at utbyttet for den indirekte aksjonæren hadde blitt tilordnet den ansatte personlig, dog slik at inntekten likevel hadde beholdt karakteren av kapitalinntekt. I et slikt tilfelle ville den indirekte aksjonæren ha blitt behandlet likt med de øvrige fysiske aksjonærene. Skattekontoret var imidlertid lite villig til å vurdere en slik mellomløsning.

Virkningene av en omklassifisering

Det er av sentral betydning at grensen mellom kapitalinntekt og arbeidsinntekt blir klarere. En omklassifisering vil ikke nødvendigvis i seg selv være en betydelig økonomisk byrde for aksjonærens endelige resultat. Det er likevel særlig to omstendigheter ved en omklassifisering som vil kunne ramme selskapet og den enkelte aksjonær hardt.

For det første vil det kunne påløpe tilleggs-skatt ved en omklassifisering. For det andre har vi ingen lovhjemmel som forplikter skattekontoret til å gi selskapet et korresponderende fradrag for utbetaling av lønnsinntekten. Dersom et utbytte til aksjonærene omklassifiseres til lønnsinntekt, vil selskapet altså ikke ha et ubetinget krav om endring av ligning, slik at lønnsinntektene og arbeidsgiveravgiften går til fradrag i selskapets inntektsgrunnlag.

Som en følge av disse konsekvensene må man fortsatt være oppmerksom på hvilke utdelinger som går ut fra selskapet, men grensen for hva som tillates for ansatte aksjonærer er likevel nå klarere etter forhåndsuttalelsen.

Lederkildens Regnskapsanalyse med risikovurdering nå integrert i Maestro Årsoppgjør

NYHET!

Gi kunden en oppdatert «helsesjekk» av selskapets økonomiske tilstand

- ✓ Kvalitetssikre revisjonsarbeidet – har du sett faresignalene?
- ✓ Gi kunden innsikten før noen andre gjør det
- ✓ Synliggjør merverdi av revisjonen / regnskapsarbeidet overfor kunden ved avsluttet årsoppgjør
- ✓ Skap et diskusjonsgrunnlag for godt betalte rådgivningstjenester

Totalvurdering

Rentabilitet	2.5
Kontantstrøm	4.5
Likviditet	3.5
Finansiell struktur	1.5
Soliditet	1.5

0 (lav) RISIKO 5 (høy)

«Analyseverktøyet er basert på over 30 års erfaring med utarbeidelse av regnskaps- og kredittanalyseverktøy.»

Gunnar A. Dahl,
Partner i DHT Corporate Services

kontakt@lederkilden.no – tlf 4000 2886